

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. II. Ex quo Præcepto aqua sit vino admiscenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

qui dicit se fuisse testem oculatum, ut refert Gabr. Henao. 1. p. de sacrif. Missie. d. 4. s. 4. n. 12. Hinc defendi potest praxis cuiusdam Ecclesie celebris in Germania (ut mihi quidem relatum est, nescio an ex vero) in qua solent Sacerdotes nocte Nativitatis, in reverentiam festi, consecrare in vino Hispanico, prout Augustæ Vindelic: venditur, de quo asserunt viri fide dignissimi, illud non esse vinum ex Hispania allatum, sed ex uvis Hispanis expressum succum, utique cum affusione alicujus vini Germanici. Ego tamen talem consuetudinem nunquam probarem, quia constat, vina hujusmodi corrumper per admixtionem mellis vel mullis. Sed de hoc viderint illi, qui illi Ecclesie præsent, si vera est relatio, & adhuc viget illa consuetudo, de qua mihi non constat.

793. Dubitatur 2. De Aceto. R. Si sit verum acetum, & non vinum fugiens seu accescens (de quo videtur esse locutus Alexander Pontifex & glossa in can. 2. de Consecr. dist. 2.) non esse materiam validam, quia non est vinum visuale, quidquid sit an physice differat vel non differat specie à vino.

Dubitatur 3. De vino congelato. R. cum communi contra Armillam, Ledesnam, & Vasquez, esse materiam valide consecrabilem. Non enim obstat, non esse proximè potabile; nam etiam panis durissimus non est proximè manducabilis, & tamen consecrabilis. Imò Lugo observat, quòd quis ejusmodi glaciem per bolos sumendo, non frangeret jejunium, & ideo potum potius quàm cibum sumpsisse dicendus esset.

794. Dubitatur 4. De succo adhuc existente intra folliculum clausum, an sit consecrabilis. Richardus apud Vasquez judicat probabilem quorundam opinionem affirmativam. Communis tamen & vera sententia est negativa, quia proinde ob auctoritatem certior est, quàm sit ejus probatio. Omnis varijs rationibus minùs efficacibus, illa mihi semper optima visa est, quòd uva, dum est munita clausurâ naturali, vi ejus est retentiva ipsius succi, tanquam instrumenti domesticis, servientis ad fovendum semen, quòd inquam in hoc statu non veniat nomine *Vini* aut *Potus*, sed potius nomine *Cibi*: Vnde ex communi sententia frangeret jejunium, qui comederet uvas in majori quantitate, quàm quæ est licita die jejunij, quòd tamen non frangeret, si tantundem multi biberet. Neque dicas, ideo frangi jejunium, quia pellicula sumuntur, nam etiam absque his assumptis frangeretur jejunium, si intra os expressæ abjicerentur, ut observat Arriaga.

Neque refert, quòd physice loquendo idem sumeretur in vno atque in altero casu in quo multum biberetur. Nam in istis materijs non attenditur ratio purè physica, sed simul etiam moralis, nimirum modus sumendi, fundatus in ipsa natura Uvæ integræ, quæ à natura talis est, ut non ad modum potus, sed ad modum cibi sumi soleat & possit.

Ratio ulterior est, quia nomen *Vinum* significat liquorem in ratione vnius totius, seu ut ali-quod totum per se, & non ut partem aliquam totius: dum autem uva est integra, succus seorsim consideratus nondum est vnum totum, sicut est vinum in dolio, sed est adhuc pars physica, & physice vnita cæteris partibus cum quibus facit vnum totum per se, nempe cum pellicula & pedunculo: vnde sicut non potest dici: hoc est sanguis; designando hominem, ita non potest dici: hoc est vinum, designando uvam, cum tamen rectè dicamus, hoc est vinum; designando dolium, ut observavit Cenink.

In hoc ipso sensu videtur S. Thomas dixisse, uvas integras non posse consecrari. ergo tacite supponit, quòd si non essent amplius integræ, possent consecrari: ergo integritas facit, ut ille succus non habeat rationem potus, & vini. Item Suarez dicit, quòd si uva acu pungeretur, & exiret succus, licet adhuc continuus cum reliquo succo, & mediâtè cum pellicula, quòd inquam posset consecrari, utique non ob aliam causam, quàm quia integritas est sublata, vi cujus natura uvæ adhuc continebat succum: ergo *Vinum* significat succum in eo statu positum, quo natura non amplius amat illius continentiam intra pelliculam.

CONTROVERSIA II.

Ex quo præcepto aqua sit vino admiscenda.

795. Conveniunt Catholici 1. Vino ante consecrationem rectè misceri aquam, quod negarunt Armeni, reprehensi in Concilio Florentino, idemque tenent hæretici nostri temporis. Ratio sententiæ Catholicæ est exemplum Christi, quidquid dixerit VValdensis. Nam S. Jacobus in sua Liturgia sic habet. [Similiter postquam canavit, accipiens calicem, & permiscens ex aqua & vino, & aspiciens in calum, ac ostendens tibi Deo & Patri, gratias agens, sanctificans, benedicens, implens Spiritu Sancto, dedit nobis discipulis suis dicens, &c.] S. Marcus sic: [Factaque vini & aquæ commixtione] S. Jeronimus statim post tempora Apostolorum scribens, sic habet: [Dominus temperamentum Calicis suum sanguinem confirmavit] Concilium Carthaginense tertium, cui S. Augustinus interfuit, præcipit can. 24. ut in Sacramento Corporis & Sanguinis Domini, nihil amplius offeratur, quàm ipse Dominus tradidit, hoc est, panis & vinum aqua mixtum.

Dæ sunt præterea significationes hujus mixtionis. Prima est, ad significandum, quòd de latere Christi fluxerit sanguis & aqua. Secunda, ad significandam unionem Ecclesie seu populi cum Christo, & Humanitatis cum Deitate.

Conveniunt DD. secundò, hanc mixtionem non esse de Necessitate Sacramenti, quasi absque ea purum vinum consecrari non posset. Op-

H h h 3

positum

positum tamen sentit Armacanus, persuasus difficilibus verbis S. Cypriani. Sed ceteri omnes consentiunt S. Thomae, idque colligunt ex Florentino dicente, Materiam Calicis esse vinum de vite, cui ante consecrationem modicissima aqua admisceri debet: quibus verbis indicat, mixtionem hanc esse solum de praecepto, alioquin debuisset Armenos monere de invaliditate consecrationis eorum, quod tamen non fecit, sed tantum reprehendit, quod ab universalis Ecclesiae observantia discrepent. Tridentinum verò clarius adhuc dicit sess. 22. c. 7. praeceptum esse ab Ecclesia Sacerdotibus, ut aquam vino miscerent.

Cyprianum verò explicat S. Thomas, quod solum locutus sit de necessitate praecepti, neque comparationem, quam inter vinum & aquam instituit, procedere quoad gradum necessitatis. Alij addunt, eum disputasse contra Aquarios solam aquam adhibentes, quibus quasi permittendo, aquam esse de necessitate Sacramenti, voluit insuper persuadere, non minus necessarium esse vinum.

796. Ego, salvo aliorum iudicio, paulò aliter interpretarer S. Cyprianum. Verba illius haec sunt. [Calix Domini non est aqua sola, & vinum solum, nisi utrumque misceatur: quomodo nec corpus Domini potest esse farina sola & aqua, nisi utrumque scilicet farina & aqua fuerit adunatum.] Horum verborum sensus legitimus contra Aquarios, volentes aquam solum seorsim consecrari posse, hic mihi esse videtur. Sicut farina, nisi per aquam adunetur, non est consecrabilis, quia non est panis, ita aqua, nisi vino misceatur, non est consecrabilis, quia sine hac mixtione non accipit denominationem vini. Solum ergo voluit dicere S. Cyprianus, non valere consecrationem quoad utrumque liquorem, si quis aquam & vinum seorsim consecrare vellet. Quod enim secundum S. Cyprianum consecratio vini puri valeret, colligitur ex alijs ejusdem verbis, quae habet lib. 2. ep. 3. [Si aliquis, inquit, de antecessoribus nostris, vel ignoranter vel simpliciter non observavit, ut aquam vino misceret in Sacramento, potest simplicitati ejus venia concedi.] Quibus verbis admittit, posse aliquem praesumi, praeceptum mixtionis ex simplicitate non observasse, praesertim si praeceptum non est divinum, sed humanum: nemo verò praesumeretur ignorasse essentialia.

Exemplum Christi non probat, hanc mixtionem esse de necessitate Sacramenti. Non enim praecepit Christus omnia quoad omnes circumstantias fieri sicut ipse fecit, ita ut una non observata non fieret Sacramentum, alioquin vel Graeci vel Latini non consecrarent Corpus Christi.

797. Quaritur, an haec mixtio sit praecepti divini an humani. R. Mixtionem aquae non esse necessariam nisi ex praecepto humano. Ita communiter tenent Theologi contra Alexandrum Hosium, Henriquez, Valentiam, Aresium. Probatur 1. Quia hoc videtur supposuisse Eugenius,

quando Armenos reprehendit, quod ab universalis consuetudine recederent. atqui non dicuntur hoc ex universalis consuetudine Ecclesiae, quae fuit ex praecepto divino. Probatur 2. Auctoritate Concilij Tridentini, quod dicit, hanc mixtionem Ecclesia praeceptam esse. Quod si P. Concilio agnovissent praeceptum divinum, non debuissent illud dissimulare, & solius praecepti humani mentionem, ansam praebere Doctoribus Ecclesiae, agnoscendi solum praeceptum Ecclesiasticum, ut eoque in Ecclesia esse potestatem, abrogandi hanc mixtionem.

CONTROVERSIA III.

Utrum ad hoc, ut aqua convertatur in sanguinem, prius convertatur conversione physica in vinum, an populi immediate, sicut vinum, convertatur in sanguinem.

798. Quandoquidem aqua est admiscenda vino, & certum est vinum per consecrationem converti in sanguinem, quaritur, an aqua etiam post consecrationem maneat quoad substantiam aquae sine sui conversione, vel an privetur vini cui admiscetur, convertatur physice in vinum, & sic evadat materia consecrationis, vel denique an ipsa aqua etiam non convertita in vinum, immediate vi verborum consecrationis convertatur in sanguinem.

Prima sententia docet, aquam non converti immediate in sanguinem, sed vel praevincere aquam, etiam post consecrationem, vel prius converti physice in vinum, & deinde per consecrationem in sanguinem. Ita Thomae communiter, quos sequuntur ex nostris Suarez, Viquez, Tannerus, Gaspar Hurtadus, Amicus, Ariaga. & fuit haec opinio communis apud antiquos, quam etiam tenuit Scotus, Bonaventura, alijque S. Thoma videbimus.

799. DICO, probabilius esse, etiam non convertam in vinum, vi consecrationis immediate converti in sanguinem. Hanc sententiam tenent quatuor Cardinales, Alanus, Toletus, Baronius, Lugo, praeterea Jansenius Episcopus Gandavensis, Paulus Aresius, Pefantius, Petrus Sotus, Camerarius, Diana, Salmeron, Henricus Conimbricensis, Scoto, Prappositus, Layman, Conink, Dicaillio. Recentissime P. Martinus Esparza, quamvis utraque sententiam problematice defendi posse putet, tamen, se plusculum inclinare ad majorem istam, se plusculum inclinare ad nostram sententiam, quam probabilitatem hujus nostrae sententiae, dat autem hanc majorem probabilitatem variis principio philosophico, relictis argumentis Theologicis, existimans, auctoritates Patrum subalter potius & contentiose quam nervose expendi in quo ego huic auctori neutiquam assensum.

Itaque

Probatur